

Μητέρα του Θησέα, η Αίθρα βρισκόταν ακόμα στην υπηρεσία της Ελένης. Κατά την Μικρή Ιλιάδα, μέσα στον γενικό χαμό, η Αίθρα το έσκασε από το ανάκτορα και κατέφυγε στο στρατόπεδο των Αχαιών. Την βρήκαν εκεί τα εγγόνια της, ο Ακάμας και ο Δημοφώντας, και την αναγνώρισαν. Κατ' άλλους, ο Δημοφώντας ήταν ανάμεσα σ' εκείνους που είχαν κρυφτεί στον Δούρειο Ίππο και βρισκόταν ανάμεσα στους πρώτους που άνοιξαν τις πύλες της Τροίας, να εισβάλει ο αχαϊκός στρατός. Μετά, έσπευσε στο παλάτι να βρει την γιαγιά του. Την εντόπισε κουρεμένη σύρριζα, όπως την παρουσίαζε ο ζωγράφος Πολύγνωτος στην τοιχογραφία του αφιερώματος των Κνιδίων στους Δελφούς, και την ελευθέρωσε.

Ο Δημοφώντας απευθύνθηκε στον αρχιστράτηγο των Αχαιών, Αγαμέμνονα, και του ζήτησε να πάρει τη γιαγιά του. Εκείνος δίστασε. Η Αίθρα ήταν σκλάβα της Ελένης και η Ελένη γυναίκα του αδελφού του. Της έστειλε έναν κήρυκα (τον Ευρυβάτη, πιθανολογεί ο Πausanias), να τη ρωτήσει, αν συμφωνούσε να ελευθερώσει την σκλάβα της. Εκείνη συγκατένευσε. Επιτέλους, μετά από πολλές δεκαετίες, η Αίθρα θα μπορούσε να ξαναγυρίσει στην Αθήνα.

Κασσάνδρα και Ανδρομάχη

Τρομαγμένη μπροστά στην αχαϊκή λαιλαπα, η Κασσάνδρα είχε καταφύγει στον ναό της θεάς Αθηνάς κι είχε σφιχταγκαλιάσει το άγαλμά της. Την είδε ο Αϊαντας ο μικρός (ο Λοκρός), όταν εισέβαλε στον ναό, και χίμηξε καταπάνω της. Την άρπαξε από τα μαλλιά κι άρχισε να την τραβά. Η νεαρή παρθένα μάντισσα δεν έλεγε να αφήσει το άγαλμα. Ο Αϊαντας την έσυρε βίαια. Το άγαλμα γκρεμίστηκε. Η Κασσάνδρα βρέθηκε ανυπεράσπιστη στο έλεος του Αχαιού. Εκεί, μέσα στον ναό, ο Αϊαντας την βίασε. Πολλοί ορκίζονταν πως είδαν το άγαλμα της θεάς, μπροστά στην ιεροσυλία, να ζωντανεύει και να στρέφει το βλέμμα στον ουρανό. Τρόμαξαν. Θέλησαν να λιθοβολήσουν τον βλάσφημο αλλά αυτός κατέφυγε στον βωμό της θεάς, ικέτης, αν και ο ίδιος δεν είχε σεβαστεί την ικέτισσα Κασσάνδρα. Γλίτωσε την τιμωρία. Ατιμασμένη, η Κασσάνδρα σύρθηκε στο αχαϊκό

στρατόπεδο μαζί με τις άλλες γυναίκες της Τροίας που βρίσκονταν εκεί αιχμάλωτες. Θα την έδιναν λάφυρο στον Αγαμέμνονα.

Κατά τον Βιργίλιο, ο Κόροιβος, ο αρραβωνιαστικός της Κασσάνδρας, δεν είχε ακόμα σκοτωθεί αλλά πολεμούσε μαζί με μερικούς συντρόφους, παρ' όλο που η μάντισσα μνηστή του τον είχε συμβουλεύσει να τα παρατήσει και να κοιτάξει να σωθεί, καθώς η Τροία ήταν χαμένη. Είχε κάμποσους σκοτώσει, όταν είδε τον Αίαντα να σέρνει την αγαπημένη του. Χύθηκε καταπάνω στους Αχαιούς κι έπεσε από το σπαθί του Πηνέλεου (που όμως είχε ήδη σκοτωθεί από καιρό). Ο ζωγράφος Πολύγνωτος, στην τοιχογραφία του στο αφιέρωμα των Κνιδίων στους Δελφούς, θέλει τον Κόροιβο να σκοτώνεται από τον Νεοπτόλεμο.

Κινούμενος όλεθρος, ο Νεοπτόλεμος συνέχιζε να σκοτώνει όποιον έβλεπε μπροστά του. Το μάτι του πήρε την Ανδρομάχη, τη χήρα του Έκτορα, να κρατά στην αγκαλιά της τον μικρό γιο της, Αστυάνακτα, τελευταίο των Πριαμιδών, γνήσιο εγγονό του Πριάμου. Την άρπαξε και την έσυρε προς το αχαϊκό στρατόπεδο.

Καθώς έφευγαν από το ανάκτορο και κινιόνταν πάνω στα τείχη, ο Νεοπτόλεμος άρπαξε τον μικρό Αστυάνακτα και τον εκσφενδόνισε στον κάμπο. Ο μικρός σκοτώθηκε μπροστά στα μάτια της μάνας του. Η γενιά του Πριάμου είχε ξεκληριστεί. Και η Ανδρομάχη θα δινόταν λάφυρο στον Νεοπτόλεμο, τον φονιά του παιδιού της. Υπήρχαν όμως και εκδοχές που έλεγαν ότι τον Αστυάνακτα τον σκότωσαν είτε ο Οδυσσέας είτε ο Μενέλαος είτε οι Αχαιοί με προτροπή του Οδυσσέα, προκειμένου να μην υπάρχει διάδοχος που κάποια στιγμή να διεκδικήσει τον θρόνο.

Σύμφωνα με άλλη εκδοχή, η απόφαση να σκοτωθεί ο Αστυάνακτας πάρθηκε, όταν ενάντιοι άνεμοι εμπόδισαν τον απόπλου των Αχαιών και ο μάντης Κάλχας προφήτευσε ότι οι θεοί απαιτούσαν ανθρωποθυσία. Επιλέχθηκε ο Αστυάνακτας και ανατέθηκε στον Οδυσσέα να τον γκρεμίσει από τα τείχη. Η Ανδρομάχη τον είχε κρύψει.

Ο Οδυσσέας απείλησε ότι θα ξεθάψει τον Έκτορα και θα ρίξει στα σκυλιά το πτώμα του (το οποίο όμως, κατά τον Όμηρο, οι Τρώες το είχαν κάψει). Η Ανδρομάχη αναγκάστηκε να παραδώσει τον γιο της. Ο Οδυσσέας δεν κατάφερε να τον ρίξει από τα τείχη. Ο Αστυάνακτας του ξέφυγε και πήδησε μόνος του στο κενό.

(τελευταία επεξεργασία, 30 Μαρτίου 2022)